

Ajalugu I kursus

Üldajalugu - ainekava X klass

Õppesisu	Õpitulemused	Läbivad teemad	Lõiming teiste ainetega
I TEEMA: Antiikaeg Kohustuslikud teemad- Kreeka linnriigid: valitsemine, kodanikkond, elu-olu. Sparta ja Ateena. Hellenid ja barbarid: Hellenite kasvatus, haridus ja igapäevane elu. Kreeka kultuur: Mütoloogia ja religioon. Homerose eeposed. Ajalookirjutuse algus. Kõnekunst. Teater. Filosoofia: Sokrates, Platon, Aristoteles. Olümpiamängud. Makedoonia tõus ja hellenism: Aleksander Suur. Rooma riigi teke Rooma vabariik ja selle korraldus. Rooma tõus suurriigiks: Armeed. Caesar. Keisrivõimu kehtestamine: Augustus. Lääne-Rooma ja Ida-Rooma. Rooma ühiskond ja elu-olu: Perekond, kasvatus ja haridus.	Teema "Antiikaeg" läbimise järel õpilane: 1) mõistab riigi, kultuuri ja ühiskonna olemuslikku seost antiikaja näidete põhjal; 2) selgitab antiiktsivilisatsioonide tähtsust maailma ajaloos antiikaja näidete põhjal ning mõistab antiigipärandi olulisust tänapäeval; 3) tunneb ning võrdleb demokraatliku ja aristokraatliku linnriigi, Rooma vabariigi ja keisririigi toimimise põhimõtteid; 4) iseloomustab religiooni ja mütoloogia osa antiikaja inimese maailmapildis ning kristluse tekkelugu ja kujunemist riigiusuks; 5) iseloomustab näidete abil antiikkultuuri saavutusi, toob esile seosed antiikkultuuri ja Euroopa kultuuri kujunemise vahel, töötab ajastut	Läbivad teemad- kodanikualgatus ja ettevõtlikkus: mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme; teabekeskond: tajub ja analüüsib teabekeskonda; väärtused ja kõlblus: tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid; Läbivad teemad: kodanikualgatus ja ettevõtlikkus: mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme	Õppeained Keel ja kirjandus: eri liiki tekstide lugemine, analüüsimine; Võõrkeeled: mõistab kultuuride sarnasusi ja erinevusi ning väärtustab neid. Ühiskonnaõpetus: märkab ühiskonnas toimunud arengusuundumusi; Loodusteadused: poliitiline kaart; Kehaline kasvatus: omab teadmisi kehakultuuri arenguloost maailmas; Keel ja kirjandus: eri liiki tekstide lugemine teabekeskond: tajub ja analüüsib ümbritsevat teabekeskonda; tervis ja ohutus: mõistab tervisliku ja turvalise eluviisi tähtsust Ühiskonnaõpetus: märkab, uurib ning seostab ühiskonnas toimuvaid arengusuundumusi

<p>Rooma õigus. Rooma – antiikaja suurlinn. Ehituskunst. Religioon: Ristiusu teke ja levik ning tõus riigiusuks. Antiiktsivilisatsioonide saavutused ja tähtsus maailma ajaloos.</p>	<p>iseloomustavate allikatega ning hindab neid kriitiliselt; 6) näitab kaardil Kreeka linnriike ja hellenistliku kultuuri levikuala ning Rooma riigi laienemist; 7) teab, kes olid Homeros, Herodotos, Sokrates, Platon, Aristoteles, Perikles, Aleksander Suur, Romulus, Caesar, Augustus, Constantinus Suur, Jeesus ja Paulus, ning iseloomustab nende tegevust; 8) teab ja kasutab kontekstis järgmisi mõisteid: polis, aristokraatia, türannia, demokraatia, hellen, barbar, kodanik, senat, konsul, vabariik, keisririik, patriits, plebei, Piibel, Vana Testament, Uus Testament, Rooma õigus.</p>		
<p>II TEEMA: Keskaeg Kohustuslikud teemad- Rahvasterändamine ja Lääne-Rooma riigi langus. Frangi riik: Karl Suur. Lääne-Euroopa riikide teke. Ühiskond ja eluolu: Läänikord. Feodaalide ja talurahva elu-olu. Rüütlikultuur. Linnaühiskond:</p>	<p>Teema “Keskaeg” läbimise järel õpilane: 1) mõistab riigi, kultuuri ja ühiskonna olemuslikku seost keskaja kontekstis; 2) iseloomustab keskaja ühiskonda ja eluolu ning analüüsib kriitiliselt keskaja erinevaid teabeallikaid;</p>	<p>Läbivad teemad: kultuuriline identiteet: mõistab kultuuride muutumist ajaloo vältel; väärtused ja kõlblus: tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid</p>	<p>Õppeained Loodusteadused: poliitiline kaart; Keel ja kirjandus: eri liiki tekstide lugemine, analüüsimine; Ühiskonnaõpetus: uurib ühiskonnas toimuvaid arengusuundumusi</p>

<p>kaubandus, käsitöö, valitsemine. Islami teke ja levik: Muhamed. Koraan. Ilmalik võim ja vaimulik autoriteet: keisrivõim ja paavstlus. Religiooni dominantsus. Vaimulikud ordud. Ketserlus. Ristisõjad. Ülikoolid ja skolastika.</p>	<p>3) iseloomustab kiriku osa keskaja ühiskonnas ja kultuuris ning inimeste mõttemaailma kujundajana; 4) teab linnade tekkimise põhjusi ja iseloomustab, kuidas funktsioneeris linnaühiskond, 5) iseloomustab islami teket ja levikut ning väärtustab islami kultuuripärandit; 6) teab ristisõdade põhjusi ja tulemusi ning mõju kultuurile ja väärtushinnangutele; 7) iseloomustab keskaegsete ülikoolide tegevust; 8) seletab ja kasutab kontekstis järgmisi mõisteid: kirik, klooster, vaimulikud ordud, ketserlus, inkvisitsioon, ristisõjad, läänikord, naturaalmajandus, raad, tsunft, gild, Hansa Liit, skolastika, koraan; 9) teab, kes olid Muhamed, Karl Suur, Innocentius III ja Aquino Thomas, ning iseloomustab nende tegevust.</p>	<p>kodanikualgatus ja ettevõtlikkus: mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme; teabekeskond: tajub ja analüüsib ümbritsevat teabekeskonda; väärtused ja kõlblus: tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid</p> <p>elukestev õpe ja karjääri planeerimine: mõistab tegevusvaldkonna valikuid; keskkond ja jätkusuutlik areng: väärtustab jätkusuutlikkust, keskkonna- ja inimarengut; kultuuriline identiteet: mõistab kultuuride muutumist ajaloo vältel; tehnoloogia ja innovatsioon: mõistab kaasaegse tehnoloogia muutumist</p>	<p>Matemaatika: tõlgendab ja valib erinevaid matemaatilise info esituse viise;</p>
--	--	---	--

<p>III TEEMA: Uusaeg Kohustuslikud teemad- Uue maailmapildi kujunemine: Renessans ja humanism, maadeavastuste mõjud ja tagajärjed, reformatsioon ja vastureformatsioon. Absolutism ja parlamentarism: poliitiline kaart uusaja alguses. Absolutism Prantsusmaal, parlamentarismi kujunemine ja kindlustumine Inglismaal. Ameerika Ühendriikide iseseisvumine. Valgustus. Prantsuse revolutsioon ja Napoleoni sõjad, nende mõju Euroopale. Viini kongress. Rahvusluse tõus ja rahvusriikide teke. Industriaalühiskond: Tööstuslik pööre, industriaalühiskonna iseloomicud tunnused, masstootmine ja monopolid. Maailmamajandus, teaduse ja tehnoloogia areng uusajal.</p>	<p>Teema “Uusaeg” läbimise järel õpilane: 1) mõistab riigi, kultuuri ja ühiskonna olemusliku seose ning väärtushinnangute muutumist uusajal; 2) iseloomustab uut maailmapilti ning selgitab renessansi, maadeavastuste ja reformatsiooni osa selle kujunemisel; analüüsib kriitiliselt erinevaid teabeallikaid; 3) teab, mis mõju avaldasid Prantsuse revolutsioon ja Napoleoni reformid Euroopale; 4) iseloomustab industriaalühiskonda ning analüüsib selle mõju inimeste igapäevaelule; 5) näitab ja analüüsib uusajal toimunud muutusi Euroopa poliitilisel kaardil; 6) tunneb teaduse ja tehnikate arengu põhijooni ning tähtsamaid saavutusi uusajal; 7) seletab ja kasutab kontekstis järgmisi mõisteid: renessans, humanism, reformatsioon, absolutism, parlamentarism, valgustus,</p>	<p>Läbivad teemad: keskkond ja jätkusuutlik areng: väärtustab jätkusuutlikkust; kodanikualgatus ja ettevõtlikkus: mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme, riigi kultuuriliste traditsioonide ja arengusuundade tähtsust: kultuuriline identiteet: mõistab kultuuride muutumist ajaloo vältel; teabekeskond: tajub ja analüüsib ümbritsevat teabekeskonda; tehnoloogia ja innovatsioon: mõistab kaasaegse tehnoloogia muutumist; tervis ja ohutus: mõistab tervisliku ja turvalise eluviisi tähtsust; väärtused ja kõlblus: tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid</p>	<p>Õppeained Loodusteadused: kaart; Keel ja kirjandus: eri liiki tekstide lugemine, analüüsimine; Võõrkeeled ja kunst: võrdleb ja mõistab kultuuride sarnasusi ja erinevusi ning väärtustab neid. Ühiskonnaõpetus: märkab, uurib ning seostab ühiskonnas toimuvaid arengusuundumusi ja nähtusi; Matemaatika: tõlgendab ja valib erinevaid matemaatilise info esituse viise (graafik, tabel, valem, diagramm analüüsimine); Keel ja kirjandus: eri liiki tekstide lugemine, analüüsimine</p>
--	--	---	---

	<p>revolutsioon, reform, kapitalism, kolonialism, monopol, urbaniseerumine, sotsialism;</p> <p>8) teab, kes olid Leonardo da Vinci, Christoph Kolumbus, Fernão de Magalhães, Martin Luther, Louis XIV, Voltaire, George Washington, Napoleon, Karl Marx ja Otto von Bismarck, ning iseloomustab nende tegevust.</p>		
--	---	--	--